

Revolutionens och inbördeskrigets Spanien

**Rapport över S. A. C.-delegationens studieresa i Spanien under december månad
1936.**

John Andersson

1937

Innehåll

Första intrycken.	3
Casa C. N. T. y F. A. I. i Barcelona.	3
Den syndikalistiska pressen.	4
Samhällets ekonomiska struktur.	4
C. N. T:s Livsmedelssyndikat.	7
Transportarbetarnas syndikat.	9
Textilindustrin.	10
Kataloniens nya vapenindustri.	12
Polis- och rättsväsendet.	13
Valencia.	14
Det kollektiviserade jordbruket.	14
Madrid.	16
C. N. T:s organisatoriska ställning.	17
C. N. T:s deltagande i regeringen.	18
Den katalanska regeringskrisen.	20
Krig och revolution.	22

Under de första dagarna av december månad förelåg en inbjudan till S. A. C. från den spanska syndikalistiska organisationen C. N. T:s nationalkommitté, att omedelbart sända en eller flera representanter till Spanien för studier över förhållandena därstädes. S. A. C:s arbetsutskott antog inbjudan och till representanter utsågs John Andersson och Albert Jensen. Omedelbart efter valet anträdde resan vilken företogs över Paris, Toulouse, Cerbère till den spanska gränsstationen Port Bou där vi välvilligt mottogs av C. N. T:s representant på platsen. Denne var redan på förhand, från kamraterna i Barcelona, upplyst om vår ankomst. Gränsen vid Port Bou behärskas för övrigt av C. N. T. och står under dess kontroll.

Ankomsten till Spanien skedde den 9 dec. och avresan den 17. Under denna tid besökte vi Barcelona, Valencia, Carcagente och Madrid. På grund av den korta tid som stod till vårt förfogande kunde vi helt naturligt inte bedriva studierna så ingående som önskligt hade varit, men den tid vi hade oss anslagen utnyttjades till det yttersta.

För att underlätta studierna hade C. N. T. gjort allt för att hjälpa oss. För detta ändamål hade C. N. T. ställt bil och chaufför till vårt förfogande under hela Spanienvistelsen. Över 200 mil färdades vi i bil. Nationalkommittén i Valencia hade dessutom beordrat sin ledamot kamrat David Antona att vara vår följeslagare under Spanienvistelsen. Detta visade sig synnerligen bra ty Antonas papper, såsom representant från C. N. T:s nationalkommitté släppte oss utan tidsutdräkt fram där andra måste anslå lång tid för att få sina ärenden utträttade. Som vår tolk medföljde under hela resan kamrat Augustin Souchy.

Första intrycken.

Vad som från första ögonblicket slår en i Barcelona är det stora dominerande inflytande den syndikalistiska organisationen C. N. T. har. Det får man fullt klart för sig, utan att behöva tala med en enda människa därom. Det tager sig särskilt uttryck i att staden domineras av de anarkosyndikalistiska färgerna, de svart-röda.

Så gott som alla spårvagnar äro målade i de svart-röda färgerna. Alla äro försedda med C. N. T:s och A. I. T:s initialer. A. I. T. är beteckningen för den syndikalistiska internationalen. Alla trafikbilar och bussar äro även målade i svart och rött och äro försedda med märkena C. N. T. och A. I. T. Bilarna i övrigt ha omväxlande märken, dels de som förut nämnts, dels det anarkistiska F. A. Í. och dels U. G. T., den reformistiska fackorganisationens märke. Olika partiorganisationers märken förekomma även, men det är C. N. T. som dominerar.

Utanför alla biografier vajar den svart-röda fanan. Reklamaffischerna ha som regel samma färg och på programmen förekomma alltid C. N. T:s och A. I. T:s initialer. Hotell och affärshus samma förhållande och utanför fabriker och andra arbetsplatser har man även placerat C. N. T:s fana. Ibland är även U. G. T:s röda fana företrädd, hängande bredvid C. N. T:s i broderlig sämja. Vi fingo för övrigt det bestämda intrycket att det ute på arbetsplatserna härskade det allra bästa samarbete mellan C. N. T:s och U. G. T:s medlemmar i gemensamma ansträngningar att bygga upp det socialistiska produktionssystemet baserat på arbetarnas ekonomiska organisationer. I detta avseende följdes den syndikalistiska linjen angående de ekonomiska organisationernas roll i produktionsprocessen.

Casa C. N. T. y F. A. I. i Barcelona.

Sedan vi tagit in på ett av arbetarna övertaget hotell i Barcelona hamnade vi på Casa C. N. T. y F. A. I., den jättestora byggnad i sju våningar, vilken förut tillhört arbetsgivareföreningen i Barcelona, men nu beslagtogs av C. N. T:s och F. A. I:s regionalkommittéer för Katalonien.

I Casa C. N. T. y F. A. I. härskade en febril verksamhet. En ständig ström av människor genom dess portar. De tre hissarna voro oavbrutet i gång. En hel del instanser inom C. N. T. och F. A. I. ha här sina lokaler, bland andra var propagandacentralen för Spanien och utlandet placerad här. Som chef för denna avdelning tjänstgör vår gamle vän Augustin Souchy som till sin hjälp har en hel stab av kamrater i Spanien och från utlandet. Det är syndikalister från ett 20-tal länder som ha sina arbetslokaler i Casa C. N. T. y F. A. I. På en dörr sågo vi även S. A. C:s emblem och inne i den lilla lokalen arbetade kamrat Rudolf Berner som S. A. C:s representant och

korrespondent i Arbetaren. En bulletin angående händelserna i Spanien utgives på en hel del språk, däribland på svenska och utsändes till respektive länder. I byggnaden finnes även en radiostation inrättad, varifrån föredrag på olika länders språk dagligen hållas.

Första kvällen övervoro vi även Regionalkommitténs möte, där den brännande regeringsfrågan i Katalonien behandlades. Denna fråga kommer senare att behandlas i denna rapport. Vi fingo ett mycket gott intryck av de kamrater som tillhöra Regionalkommittén. Vår rörelse i Katalonien tyckes ligga i säkra händer.

Casa C. N. T. y F. A. I. var för övrigt inte den enda byggnad våra kamrater därnere beslagtagit för sin verksamhet. C. N. T:s lokala federation hade sin byggnad, de många syndikaten likaså och för en mängd andra organisatoriska ändamål hade byggnader ävenledes exproprierats. Det upplystes oss även att kamraterna beslagtagit och reserverat en byggnad för den syndikalistiska internationalen för dess verksamhet.

Den syndikalistiska pressen.

Den syndikalistiska pressen är stark i Barcelona. C. N. T. har inte mindre än tre dagliga tidningar därstädes: Solidaridad Obrera, La Veu de Catalana och l'Instant. Huvudorganet är Solidaridad Obrera med en daglig upplaga av 175,000 ex. 11 ton papper åtgå varje dag till denna tidning. Trots att tidningen lämnas gratis till fronterna i Aragonien, Asturien, Bilbao, till sjukhus m. fl. lämnar tidningen ett överskott å en 3- å 4,000 pesetas per nummer. Detta överskott användes för att modernisera tidningen. Vid vårt besök höll tidningen på med att inreda ett gammalt kloster för sin verksamhet. Pressar och sättmaskiner höllo på att uppmonteras i de stora salarna och utrymmet för redaktion och expedition var även stort. 80 personer voro anställda i tidningen på dess tekniska, redaktionella och expeditionella avdelningar.

Vad det gäller dagliga tidningar på andra platser har den syndikalistiska organisationen i Valencia Fragua Social och Madrid-tidningen C. N. T. Dessutom utger C. N. T. en daglig fronttidning: Frente Libertario. En gång i veckan utkommer fronttidningen i en utländsk upplaga innehållande artiklar på en 4 å 5 språk. Denna utländska upplaga är avsedd att spridas bland de utländska arbetare som gemensamt med de spanska arbetarna kämpa mot fascismen. Med hjälp av flyg nedkastats även fronttidningen bland de utländska trupper Franco har till sitt förfogande. Vår rörelse i Spanien har även en hel del vecko- och månadstidningar samt tidskrifter. Speciella tidningar för kvinnorna och för ungdomsrörelsen finnes även.

Samhällets ekonomiska struktur.

I det industriellt betonade Katalonien, med sin huvudstad Barcelona, har det ekonomiskt socialistiska uppbyggandet kommit längst. Orsaken därtill är dels på grund av att fascismen därstädes omedelbart slogs ned, men framför allt på grund av den syndikalistiska rörelsens starka försänkningar bland Kataloniens stora massor av arbetare. Omedelbart efter fascismens krossande påbörjades, efter initiativ av syndikalisterna, ett socialistiskt reorganisationsarbete. För detta ändamål fick man även till stånd en överenskommelse med den reformistiska fackorganisationen, U. G. T., om att gemensamt uppträda i detta avseende.

Arbetarnas övertagande av industrierna begränsade sig till att börja med till de företag som innehades av fascisterna eller arbetsköpare som rymde efter de revolutionära arbetarnas seger. Men ganska snart utkastade C. N. T:s regionalkommitté i Katalonien en paroll till arbetarna, i vilken framhölls att arbetarna i alla industrier måste gå i författning om att expropriera och kollektivera alla kapitalistiska företag. Man manade arbetarna att genomföra detta så snabbt som möjligt. Vid varje företag anbefalldes bildandet av ett arbetarråd, vilket tillsammans med teknikerna skulle ha som uppgift att leda driften.

Denna paroll följdes, inte endast av industriarbetarna, utan även av landsbygdens arbetare. De stora jordbruken kollektiviserades och ställdes under syndikatens förvaltning. Kollektiviseringen i stad och land omfattar dock ännu endast storindustrin, samfärdsmedlen och storjordbruken. Småindustrin, småhantverkarna, småhandlarna och de mindre jordbrukarna äro som regel ännu ej berörda därav. Dock står dessas verksamhet

under kontroll av syndikaten. Som belysande för syndikalisternas inställning i detta spörsmål kan följande citat från Solidaridad Obrera anföras:

”Det anarkosyndikalistiska uppbyggandet vill förverkliga det gemensamma ägandet och den gemensamma produktionen. Men därmed vilja vi inte ett ögonblick glömma bort att småbonden och småföretagaren håller fast vid sin egendom. Dessa element, som kanske inte ens sympatisera och i varje fall inte aktivt medverka till uppbyggandet, få vi för den skull inte göra till våra fiender. En allmän kollektivisering skulle komma all privategendom, även den allra ringaste, att upphöra. Men de som tänka på en sådan våldsam expropriation av även småföretagarnas egendom, begå både ett ideologiskt och taktiskt fel. Ty anarkosyndikalism betyder inte våld och tvång över den arbetande individen. I de små samhällena kunna exempelvis småhandlarna vara av en viss betydelse. Organisationen av näringslivet i storstäderna medför dock så småningom att småhandeln försvinner.”

Under den första tiden efter fascismens krossande i Katalonien skedde kollektiviseringen mera sporadiskt utan större samarbete mellan de olika syndikaten. De olika krafterna i detta avseende sammansvetsades dock snart i det gemensamt uppbyggda ekonomiska rådet. Detta ekonomiska råd uppdrog följande riktlinjer för arbetarnas och syndikatens verksamhet som de, närmast hade att följa:

1. Reglering av produktionen så att den överensstämmer med konsumtionsbehoven. Uppoffring av de industrier som inte framställa absolut nödvändiga varor och främjande av de industrier som på grund av pesetans fall nu måste skapas i Spanien.
2. Kollektivisering av de stora jordegendomarna. Exploateringen skall ske genom lantarbetarsyndikaten.
3. Nedskärning av statsegendomarnas värde för att hyrorna skola kunna förminska, eller upprättande av lika taxor.
4. Kollektivisering av de stora industrierna, offentliga inrättningar och transportmedel.
5. Rekvisition och kollektivisering av alla företag som övergivits av sina forna ägare.
6. Utveckling av det kooperativa systemet evad det gäller livsmedelsdistributionen och i synnerhet kooperativ exploatering av de gamla distributionsföretagen.
7. Arbetarkontroll över bankerna tills dessa fullständigt socialiserats.
8. Sträng arbetarkontroll över de företag som tillsvidare få drivas som privatkapitalistiska.
9. De arbetslösas uppsugande i industrin och jordbruket i så snabbt tempo som möjligt. I och för detta kommer att stipuleras a) återgång till jordbruket enligt de möjligheter jordbrukets nyorganisering ger, b) skapande av nya industrier för de produkter som äro svåra att importera, e) fullständig elektrifiering av Katalonien och speciellt järnvägarna.

Sedermera underordnade sig detta ekonomiska råd i det upprättade: Exekutivt råd för Generalidad de Cataluña, vilket anges vara ett verkställande organ för den antifascistiska miliskommittén, livsmedelskommittén och ekonomiska rådet. Detta exekutiva råd var sammansatt av tre representanter för C. N. T., tre för katalanska vänstern, två socialdemokrater och en medlem av P. O. U. M., det marxistiska enhetspartiet. Sedermera har detta exekutiva råds sammansättning förändrats vilket senare kommer att behandlas.

Det exekutiva rådet är utan tvivel ett regeringsorgan i vilket även syndikalisterna deltaga på grund av de särskilda förhållanden som råda. Syndikatens makt och styrka samt den självverksamhet arbetarna bedriva begränsa dock detta regeringsorgans verksamhet till att i stort sett endast vara en inregistreringsapparat för de framsteg arbetarna, organiserade i syndikaten, själva genomfört.

I en intervju vi hade med ekonomiministern, Juan P. Fabregas, en C. N. T.-medlem, var denne även särskilt angelägen att framhålla att det exekutiva rådets dekret av den 31 okt. 1936 angående kollektivisering, inte var något annat än en återspeglning av vad arbetarna själva, med hjälp av syndikaten redan genomfört. Dekretet innebar således inte någon paroll till kollektivisering utan en legalisering, en sammanfattning av vad som redan gjorts. Dekretets utformning hade dessutom skett gemensamt med representanter från syndikaten.

Vid vårt sammanträffande med Fabregas redogjorde han i någon mån för utvecklingen och förhållandena, ur vilken redogörelse några detaljer kunna anföras.

Mellan de grupper som stå bakom det exekutiva rådet ha vissa tvistigheter förekommit. C. N. T. har gått in för kollektivisering. Denna kollektivisering innebär att företagen skulle utan gottgörelse exproprieras och förvaltas av syndikaten. De övriga grupperna inom rådet gick dels in för nationalisering, vilket delvis innebar statssocialism, samt hävdade principen om en viss gottgörelse åt de forna ägarna. Denna gottgörelse gick ut på att de gamla ägarnas investerade kapital skulle under 50 år förräntas med 3 %. C. N. T. vägrade att godkänna detta och C. N. T:s linje segrade. I dekretet talas visserligen något om social kompensation åt de forna ägarna. Då vi frågade Fabregas hur denna sociala kompensation tillämpades och verkade, svarade han, att densamma existerar inte i verkligheten. I stort sett följes C. N. T:s kollektiviseringslinje.

Dekretet om kollektivisering innehåller bland annat den bestämmelsen att företag på 100 arbetare och flera skola kollektiviseras. Mindre företag kunna även kollektiviseras om vederbörande arbetare genom omröstning därom så besluta. Fabregas var även angelägen om att inte under nuvarande förhållanden, gå för brådstörtat tillväga med kollektiviseringen av de mindre företagen. Dels var det ej rådligt att döda det privata initiativet i detta avseende och dels gällde det att inte stöta småborgarna bort från kampen mot fascismen, i vilken kamp även de småborgerliga elementen i en viss utsträckning deltaga.

Samma nödvändiga försiktighet mötte vi för övrigt överallt, vilken försiktighet var baserad på den situation som uppstått genom det pågående inbördeskriget. Detta har tvingat även syndikalisterna till viss försiktighet, till vissa avsteg, från de bärande syndikalistiska doktrinerna.

I en konferens i Barcelona den 24 sept. 1936, där 327 av C. N. T:s syndikat i Katalonien voro representerade, säges exempelvis i ett uttalande bland annat följande:

”Vi företräda den federalistiska och frihetliga uppfattningen om socialiseringen, marxisterna den centralistiska och nationalistiska. Vi äro anhängare av produktionen genom de ekonomiska organisationerna och distribution genom de kooperativa företagen. Trots detta respektera vi för ögonblicket ett visst mått av privat initiativ. Vi befinna oss i en motsägande situation. Den ekonomiska apparat som vi förfoga över är av borgerligt ursprung. Vi äro tvungna att använda oss av den eftersom vi befinna oss i fullt inbördeskrig. Exproprieringen, kollektiviseringen av industrin, arbetarkontrollen och syndikatens intervention inom alla produktionsområden betyder förberedandet av en ny ekonomisk apparat, som kan börja fungera så fort inbördeskriget är slut. Då först kunna vi fullända vårt ekonomiska och sociala system. När inbördeskriget är slut skola vi fullständigt genomföra våra idéer.”

Vid vår intervju med Fabregas framhöll denne vidare hur den spanska industrin före inbördeskriget var så efterbliven att den hade 35 % större produktionskostnader än världsproduktionens genomsnittliga kostnader i detta avseende. Detta förhållande försvårade i stor utsträckning konkurrensen på världsmarknaden och den finansiella situationen. Handeln försvårades även av valutaförhållandena, det gamla systemets utrikesskulder på cirka 400 milj, pesetas samt av den fascistiska blockaden av hamnarna och de spanska båtarna. Nya handelsavtal hade dock upprättats med Polen och Rumänien och höll man på med underhandlingar om ett liknande avtal med Frankrike. Ett sådant avtal har även ingåtts under januari månad med Frankrike.

Ansträngningar göres för att stegra produktionen och genomföra en koncentration av industrien. Detta för att frambringa bättre produktionsresultat. Propaganda har igångsatts mot den personliga egoismen varunder framhålles plikten för alla att göra sitt allra bästa för goda gemensamma resultat. Apparaten för industriernas ledning förenklas alltmer. Allt göres för att inte arbetsprocessen skall bli för tungrodd och byråkratisk.

Vad det gäller de ekonomiska förhållandena å Kataloniens landsbygd så präglas dessa av att några större jordegendomar ej finnes. Det är huvudsakligast småbruk och dessa äro ej kollektiviserade. Det har i stället genomförts någon slags kommunalisering av jorden vilket innebär att själva äganderätten till jorden avskaffats men att brukarna få tillgodoräkna sig dess avkastning. Jorden får ej försäljas. Sedermera tänker man införa någon slags avgift för rätten att bruka jorden. Ännu är denna avgift ej bestämd. Man vill först studera hur förhållandena utvecklas i detta avseende. Man håller nu som bäst på att organisera dessa småbönder i syndikaten. Dessa syndikat kontrollera jordbruket samt bestämma priserna för jordbruksprodukterna. För att i övrigt undvika prisspekulationer äro grundläggande priser utarbetade för hela provinsen. Genom dessa förberedande åtgärder vill man så småningom vinna småbönderna för den fullständiga kollektiviseringen. Ej genom våld och diktatur utan genom upplysning och praktisk verksamhet.

Fabregas redogjorde vidare för bostadsförhållandena och hyrorna. Husen ha kommunaliserats. Han meddelade att arbetarna fått sina hyror sänkta med cirka 50 %. Detta gäller de medelstora lägenheterna. För de större lägenheterna är sänkningen av hyrespriset endast cirka 25 %. Hyresinkomsterna användas för reparationer och förbättringar av husen samt för nybyggnader. I Barcelona lade vi även märke till nybyggnader här och var, vilket visade att även denna verksamhet hålles uppe under de oroliga förhållanden som råda.

C. N. T:s Livsmedelssyndikat.

Det första syndikat vi besökte under vår vistelse i Barcelona var C. N. T:s Livsmedelssyndikat, och mottogs vi med mycken välvilja av kamraterna inom detsamma. De gjorde allt för att underlätta möjligheterna att få reda på detaljer. Man uppgav bland annat att C. N. T. har cirka 90 % av arbetarna inom livsmedelsindustrin i Barcelona anslutna, medan U. G. T. endast har cirka 10 % av dem anslutna. De båda organisationerna ha dock det bästa samarbete och har bland annat tillsatts en gemensam kommitté för organiserandet av livsmedelstillförseln i första hand till Barcelona.

Man framhöll i en promemoria att Katalonien var en industriell provins som ej har tillräckligt med lantbruk för att kunna försörja sin täta befolkning. Det framhölls att detta medförde oerhörda svårigheter för livsmedelsförsörjningen.

Barcelona har förut försetts med kött från kreatursmarknaderna i Galizien, Estremadurien, Murcia och Albacete. De två förstnämnda provinserna, som huvudsakligast levererade ox- och fårkött föllo redan i början av inbördeskriget i fascisternas händer. Katalonien sökte då täcka sitt köttbehov från andra provinser i Spanien vilket dock endast delvis lyckats. Genom Frankrikes förmedling har en del fruset kött importerats från Syd-Amerika. Då spanska valutan inte noteras i utlandet och bristen på utländsk valuta är stor har det varit ytterst svårt att få varor från utlandet.

Svårigheterna ha även blivit stora genom att Kataloniens invånareantal betydligt ökats på grund av den stora invandringen från krigszonen. Under den senaste tiden har man sökt bemästra svårigheten genom import av levande nötkreatur från Central-Europa för egen boskapsskötsel vilket dock ej medför omedelbart resultat.

Vad det gäller brödförsörjningen så förelågo även därvidlag stora svårigheter. Kastilien är Spaniens spannmålsmagasin. Men även under s. k. normala tider har Spanien måst importera spannmål från utlandet. Det fascistiska upproret började kort före skörden. Därigenom blev Katalonien avskuret från Kastiliens spannmål. Man har tvingats att huvudsakligast lita på import från utlandet. Bland annat hade Sovjet-Unionen levererat en hel del spannmål. Även hade beställningar å spannmål gjorts i Syd-Amerika.

Katalonien täcker sitt mjölkbehov från skilda platser. Syndikatet hämtar mjölken varje morgon direkt hos producenterna, forslar den till staden och fördelar den till försäljningsställena. Mjölkhandeln är kollektiviserad.

Stora svårigheter föreligga dock. Genom det höjda invånareantalet, de överfulla sjukhusen, genom minskning av mjölkbeståndet, vilket till stor del föll offer för det höjda köttbehovet och andra orsaker betingade av de snabba händelserna, erhåller Barcelona numera dagligen 50,000 liter mindre färsk mjölk än förut.

Med kondenserad mjölk försågs Barcelona huvudsakligast från Santander. Genom att fascisterna med sin aktion stängde järnvägs- och landsvägsförbindelserna med detta område avbröts importen därifrån. De vik-

tigaste fabriker för tillverkning av kondenserad mjölk i Katalonien äro i Montseny–Puigcerda och Seo de Urgel. Dessa fabriker förse dock i första hand fronterna med mjölk.

Förut hade en del av behovet av kondenserad mjölk täckts genom import från Schweiz.

Valutaförhållandena lägga dock nu stora hinder i vägen därför.

Konsumtion av olivolja har alltid varit ganska omfattande i Spanien. Genom bristen på mjölk och smör har denna konsumtion betydligt stegrats. I Barcelona var före revolutionen den månatliga konsumtionen av olivolja cirka 1,600,000 kg. Under de senaste månaderna har den månatliga produktionen varit cirka 2,400,000 kg. Denna väldiga konsumtionsstegring har naturligtvis medfört vissa svårigheter att tillfredsställa, men hade det lyckats ganska bra då en omfattande produktion av olivolja förekommer i Spanien. På grund av inbördeskriget har exporten av olivolja kraftigt nedgått. Detta har underlättat försörjningen inom landet, men samtidigt hjälpt till att skapa brist på utländsk valuta, så nödvändig för handelsutbytet.

Syndikaten och dess medlemmar ha även kollektiverat eller kontrollera fabriker som frambringa vin, öl, likör, kolsyrat vatten, kex, socker och sötsaker. Dessutom kafferosterier, bagerier etc. Kamraterna inom syndikatet visade oss även omkring på ett par bagerier samt ett bryggeri.

Vad det gäller bagerierna i Barcelona äro dessa långt ifrån moderna. Inga stora sådana finnes i Barcelona, endast smärre. Nästan varje gata har sina små bagerirörelser och försäljningsställen. Produktionskostnaderna ha därigenom blivit ganska höga. Syndikatets närmaste politik är därför att koncentrera brödtillverkningen och bygga moderna bagerier i detta syfte.

Bageriet Parcificadora Communal 1 à Calle Milagro i arbetarkvarteret Barrio Sans besöktes först. Kollektiverat. Före ägaren arbetar nu som vanlig arbetare å annat bageri. 25 arbetare. Alla tillhörde C. N. T. Man upplyste oss om att så gott som alla bageriarbetare i Barcelona tillhörde C. N. T. Endast cirka 2 % tillhörde U. G. T. Det producerade brödet levereras genom syndikatet till livsmedelsnämnden. Arbetstid 7 timmar per dag. Lön 15 pesetas per dag. Arbetarna vid ugnarna erhålla dock 17: 25. Åtgärder vidtagna för lönernas utlämnande. Lönen utbetalas genom syndikatet. Då företaget var litet behövdes ej någon större administration. En av arbetarna vald och av syndikatet godkänd kamrat hade hand om ledningen av bageriet.

Å nästa bageri vi besökte voro arbetsförhållandena ungefär enahanda. 35 arbetare, en del av dem tillhörde U. G. T. Det bästa samarbete rådde mellan de olika organisationernas medlemmar. Arbetet leddes av en av arbetarna vald och av syndikatet godkänd kommitté på tre ledamöter. I sällskap med kamraterna från livsmedelssyndikatet besöktes i Barcelona även Spaniens största bryggeri. Stort och modernt och till synes även förstklassigt skött bryggeri. Var kollektiverat. 615 arbetare voro sysselsatta vid bryggeriet, alla tillhörande C. N. T. Cirka 2,000 hektoliter öl frambringas per månad. Tillsammans med ett annat bryggeri Moritz, förser bryggeriet Damn alla de områden i Spanien, som inte äro besatta av fascisterna, med öl. Arbetstiden är 7 timmar per dag och lönen 15 pesetas per dag. Alla samma lön. Humlen importeras från Tjeckoslovakien. Vid revolutionens utbrott flydde de forna ägarna men arbetarna fortsatte med produktionen. De första leveranserna efter revolutionen skedde till arbetarna som runt om i staden kämpade på eller bevakade barrikaderna.

Arbetets ledning, den industriella och kommersiella verksamheten, handhaves av en kommitté på 10 man. Dessa ha även hand om inspektion, kultur och propaganda samt teknisk kontroll. Vid större frågor avgörande sammankallas ett 20-tal representanter från de skilda avdelningarna. De olika avdelningarnas arbetare sammanträda även när deras speciella intressen det fordra. Inom bryggeriet utkommer även en månatlig tidskrift som klargör läget och verksamheten för det kollektiverade bryggeriet.

Efter besöket å syndikatet och några av de nämnda arbetsplatserna besöktes Consejeria de Abastos, en statlig livsmedelsnämnd sorterande under Generalitat de Catalunya, den katalanska regeringen.

Ovanför ingången till denna regeringsinstitution vajade C. N. T:s svart-röda fana. I spetsen för densamma stod en av C. N. T:s medlemmar, Juan Doménech. Över sitt skrivbord, i sitt magnifika arbetsrum, hade han C. N. T:s initialer placerade. Vid vårt samtal med honom var han även angelägen att poängtera att han satt där som representant från C. N. T. och arbetade hand i hand med syndikaten inom denna näringsgren. Alla ansvariga platser inom denna institution voro besatta med C. N. T.-medlemmar.

Doménech upplyste oss om att under revolutionens första tid arbetade Comité de Abastos, utgörande en underkommitté till katalanska milisens centralkommitté. Den hade till uppgift att förse fronten och Barcelona med livsmedelsförnödenheter. Så småningom uppgick denna kommittés arbete i Consejeria de Abastos. Detta

departement för livsmedelsförsörjningen har till uppgift att sörja för livsförnödenheter till hela Katalonien, både till civilbefolkningen och till fronterna. Under departementen arbeta provins- och kretskommittéer. I dessa kommittéer ingå först och främst representanter från syndikaten.

Doménech bekräftade de uppgifter vi förut erhållit av syndikatens kommitté, att en viss brist förefanns beträffande en del varor, särskilt då mjölk och brödsäd.

Efter den senaste regeringsförändringen i Katalonien har Doménech ersatts av en medlem av U. G. T., Comorera, vilken vidtagit en del förändringar inom departementet och dess politik, vilka förändringar framkallat en hel del opposition från C. N. T. och dess medlemmar.

Transportarbetarnas syndikat.

Vid Plaza Teatro 3 hade Barcelonas syndikat av C. N. T:s transportarbetarefederation sina lokaler. Kamraterna där voro genast villiga att svara på alla de frågor vi framställde samt lämnade i övrigt en hel del upplysningar angående läget och förhållandena inom denna bransch.

Vad det gäller besättningarna på båtarna, sjömännen, tillhöra endast cirka 5 % av dem den reformistiska fackorganisationen U. G. T. Resten tillhöra C. N. T. Omedelbart efter revolutionen satte sig C. N. T:s medlemmar inom sjöfarten i besittning av samtliga båtar inom de områden av Spanien som arbetarna behärskade. Även segelfartygen och de mindre motorbåtarna beslagtogs.

Kontorspersonalen å rederikontoren gjorde gemensam sak med de övriga arbetarna och stannade kvar på sina arbetsplatser. På varje båt har utsetts ett förvaltningsråd i vilket dock inte kaptenen å fartyget får vara medlem, men väl annat befäl.

Senare har centralregeringen genom ett dekret förklarat att båtarna nationaliserats, gjorts till statsegendom. Officiellt är det således staten som är ägare av båtarna men reellt är det syndikaten som ha hand om dem. Regeringen måste exempelvis ha tillåtelse av syndikaten för att få begagna en båt för transporter. I de baskiska provinserna däremot, varest C. N. T. inte är så stark, har provinsregeringen därstädes hand om båtarna.

Enligt dekretet skulle en regeringsrepresentant finnas i ledningen av sjöfarten men denna bestämmelse tillämpas ej. Den ekonomiska ledningen för företagen rapporterar endast till de statliga organen om ställningen. Lönerna bestämmas av syndikaten och fraktsatserna regleras efter marknadsförhållandena.

Vad det gällde sjöfartens ställning just nu var den ganska dålig. Fascisterna kontrollera i en viss utsträckning sjöfarten med sina krigsfartyg. Nyss hade en båt kapats av dem och besättningen hade fysiljerats. Stagnationen i utrikeshandeln hade i övrigt delvis lamslagit sjöfarten. Trots svårigheterna motsåg man dock framtiden med tillförsikt.

Till syndikatet äro även anslutna hamnarbetarna i Barcelona. Dessa räkna cirka 4,000 och tillhöra alla C. N. T. Före revolutionen var det stuveribolagen som haft hand om all lossning och lastning. Dessa mellanhänder förtjänade stora summor på arbetarnas arbete. Stuveribolagen kunde, exempelvis vid lossning och lastning av bomull och ägg, förtjäna upp till 200 pesetas per dag och lag.

Laget bestod i regel av 16 man. Det fanns båtar där en 5 arbetslag arbetade samtidigt vilket medförde en dagsprofit på 1,000 pesetas för dessa mellanhänder. Dessa mellanhänder äro nu fullständigt bortsopade och arbetarna ha nu, genom syndikatet, själva hand om arbetet. Lönen är 17 pesetas per dag. Arbetsfördelning är genomförd varunder rundgångssystemet tillämpas.

Då sjöfarten nu är mindre omfattande på grund av förut påtalade förhållanden så ha även hamnarbetarnas möjligheter att få arbete minskats. Med hjälp av syndikatets försäkringskassa ser man dock till att de arbetslösa hamnarbetarna få en inkomst på 50 å 55 pesetas per vecka. Inte mycket, men ändå tillräckligt att hålla den värsta nöden borta.

I Barcelonas lokala samfärdsel äro bussar, bilar, spårvägar och underjordiska järnvägarna fullständigt under kontroll av C. N. T:s transportarbetarsyndikat. Alla arbetare tillhöra C. N. T., ingen U. G. T. Alla vagnar äro försedda med C. N. T:s initialer.

Till den lokala samfärdseln ingår dessutom en större och ett par mindre vagnsverkstäder. En sammanslagning av verkstäderna till en planeras. Även på vagnsverkstäderna tillhöra alla arbetare C. N. T. Bussarna ute i

staden stå under samma arbetarförvaltning som verkstäderna och under firmanamn: Autobuses (G). Anställda arbetare äro cirka 1,000, busspersonalen inberäknad.

Vi kommo i tillfälle att besöka den största vagnverkstaden. Arbetet leddes av en av arbetarna utsedd kommitté. De olika avdelningarnas arbetare hade även särskilda möten och deras synpunkter framfördes av avdelningens representant i den gemensamma kommittén.

Arbetsköparna rymde under revolutionen ”men vagnarna gingo ändå” som en av arbetarna så ironiskt anmärkte till oss.

De forna ägarna förtjänade förut på verksamheten cirka 2 milj. pesetas per år. Till bolagets höga profit bidrog de låga löner som arbetarna erhö. llo.

Under de fyra månader arbetarna själva skött företaget har det lämnat ett överskott av cirka 100,000 pesetas per månad. Likväl ha lönerna höjts och ha busspriserna i en del fall sänkts.

Trafiken och inkomsterna ha ökat. En av orsakerna att trafiken blivit större är Barcelonas kraftigt ökade folkmängd, genom den mängd av flyktingar från krigsområdena som kommit till staden.

Man försäkrade oss att orsaken till företagets bättre ställning även i stor utsträckning berodde på att arbetet nu var mer rationellt ordnat än förut. Allt talade för att så även var förhållandet, ty allt verkade i detalj välskött. Ordning och reda tycktes råda på alla avdelningar.

Vi framställde bland annat frågan hur vinsten användes. Svaret blev att den hittills använts till förbättringar och nyinköp. Förut hade en hel del vagnsdelar köpts på annat håll, i en del fall i utlandet, men nu tillverkades allt. En stor mängd material hade inköpts därför. Det ökade arbetet har även medfört att arbetsstyrkan under denna tid hade utökats med 200 man.

Arbetstiden sänktes vid revolutionen från 48 till 40 timmar per vecka men arbetarna ha frivilligt åter ökat densamma till 48 timmar för att kämpa företaget framåt under dessa kritiska tider.

Principen för verksamheten är att tillfredsställa trafikbehovet, försäkrade man oss och tillsammans med andra trafikföretag i staden har en förbindelsekommitté valts med uppgift att tillfredsställande ordna stadens gemensamma trafikproblem. Man tänker sig även att eventuella underskott inom något område skola klaras gemensamt. Även på detta område eftersträvas således koncentration av verksamheten.

Textilindustrin.

Vårt nästa studieområde var textilindustrin och förhållandena inom denna. För detta ändamål besökte vi textilarbetarnas syndikat av C. N. T. i Barcelona för närmare upplysningar. Detta Barcelonasyndikat hade inte mindre än 40,000 medlemmar, bland dessa en 10 å 12,000 kvinnor. U. G. T. i Barcelona hade cirka 30 % av textilarbetarna organiserade hos sig.

Kamraterna å C. N. T:s syndikat omtalade att av Kataloniens industrier är textilindustrin den största. Det beräknas att cirka 190,000 arbetare äro anställda inom densamma. Utom avsättningen av textilvaror i Spanien ha en hel del sådana exporterats till andra länder.

Vad det gäller organisationsförhållandena så angavs att av hela Kataloniens textilarbetarekår tillhörde cirka 125,000 C. N. T. Betydligt mindre försänkningar har U. G. T. Dessutom finnes i Katalonien en del syndikat som äro anslutna till en sammanslutning som behärskas av den partipolitiska organisationen P. O. U. M. Ävenledes en del oberoende syndikat som ej äro anslutna till någon central organisation.

Inom textilindustrin har inte C. N. T. någon regelrätt federation, vilket säkerligen medfört en del olägenheter för det gemensamma uppträdandet. Sedan 1919 finnes dock en samarbetskommitté mellan de olika textilarbetarsyndikaten inom C. N. T. Denna samarbetskommitté har även i viss utsträckning ersatt en mera fast uppbyggd federation.

Det var denna samarbetskommitté som under revolutionen omedelbart beslagtogs industrins centrala tekniskt-administrativa institutioner, arbetsköpareförbundets kontor för textilindustrin med dess arkiv etc. Arbetarna fingo därigenom hand om en hel del nödvändigt material som erfordrades för industrins ledning och kontroll. Mellan samarbetskommittén och de olika företagens arbetare råder ett intimt samarbete.

Textilindustrin i hela Katalonien står under arbetarnas direkta inflytande. Alla de större företagen äro kollektiverade. Bland de företag som räknade mindre än 50 arbetare anställda äro en hel del endast kontrollerade. I de kollektiverade fabrikerne ledes arbetet av fabrikskommittéer. På de fabriker som ännu endast äro kontrollerade, deltaga även arbetsköparen i produktionen för en av syndikaten bestämd lön som inte överstiger arbetarnas något särdeles högt. Av syndikaten valda kommittéer övervaka förhållandena och tillvarata arbetarnas intressen å dessa enbart kontrollerade företag.

Textilindustrin arbetar dock under svåra förhållanden. Brist på råmaterial gör sig gällande och betydligt minskad avsättningsmarknad. Hela västra Spanien, varest de Katalanska textilvarorna förut hade en stor avsättning, är besatt av fascisterna och utrikeshandeln är i stor utsträckning lamslagen. Arbetstiden är därför som regel endast 3 dagar per vecka men arbetarna erhålla dock lön för 4 dagar. För de manliga arbetarna utgör veckolönen endast 62 pesetas på grund av dessa svårartade förhållanden.

Under ciceronskap av en kamrat från syndikatet gjorde vi besök på tre kollektiverade fabriker.

På de olika fabrikerne beledsagades vi även av representanter från fabrikskommittéerna som välvilligt visade allt och lämnade alla de upplysningar vi önskade.

Först besöktes ett mindre färgeri som var mycket gammalmodigt och vars maskineri för övrigt verkade mycket misskött. Om denna misskötsel var ett arv från den kapitalistiska tiden eller av nyare datum kunde vi inte konstatera.

Nästa arbetsplats verkade på ett helt annat sätt. Det var en stor modern fabrik med stora ljusa lokaler och väl rengjorda och underhållna maskiner. Arbetarantalet var 2,500 därav 80 % kvinnor. På denna fabrik tillhörde majoriteten av arbetarna U. G. T. Arbetet leddes av en fabrikskommitté på 24 medlemmar, 12 från C. N. T. och 12 från U. G. T. Det bästa samarbete rådde mellan de båda organisationernas medlemmar. Förut hade det funnits vissa motsättningar men de voro nu fullständigt borta.

Man lät oss för övrigt inte lämna denna fabrik förrän man fått oss upp på fabriken tak där man stolt visade oss en kulspruta uppmonterad för fabriken försvar i händelse fascisterna söka resa sig igen.

Nästa textilfabrik vi besökte var något mindre. Där var arbetarstyrkans storlek 1,800. Av dessa tillhöra cirka 1,500 C. N. T. och 300 U. G. T. Fabrikskommittén bestod av 19 personer därav 2 kvinnor. Av dessa 19 arbetade 16 vid maskinerna, de 3 å kontoret. Denna kommitté förvaltar ytterligare två mindre fabriker på andra platser, med tillsammans 200 arbetare. Fabriken i Barcelona arbetade endast för kriget. Tyger till kläder samt filter för milisen.

En ljus och trevlig barnkrubba var inrättad i denna fabrik. Denna kunde samtidigt taga emot 100 barn under 7 år, barn till mödrar som arbetade på fabriken. Även den fabriken syntes välskött. C. N. T:s och U. G. T:s fanor vajade över ingången.

Vad det gäller textilindustrins utveckling i socialistisk riktning i Katalonien så vidtaga textilarbetarna nu stora ansträngningar för fullständig kollektivisering och uppbyggande av densamma på en mera solid grund. Syndikaten från C. N. T. och U. G. T. ha numera ingått en särskild överenskommelse för detta ändamål. Denna överenskommelse, som antogs på ett gemensamt möte i Barcelona, en tid efter vår avresa från Spanien, återgives här nedan, då densamma i någon mån belyser de närmaste riktlinjer arbetarna uppdragit för textilindustrins kollektivisering. Väl att märka att överenskommelsen har måst taga hänsyn till de svårartade förhållanden som uppstått genom inbördeskriget. Densamma har följande lydelse:

1. Vi äro av den uppfattningen att Kataloniens textilindustri helt och hållet kollektiviseras.
2. Som första åtgärd synes oss nödvändigt att forma ett industrins allmänna råd, i enlighet med kollektiviseringsdekretets formel. Så länge detta allmänna råd inte är i besittning av de nödvändiga uppgifterna och siffrorna som möjliggöra en reglering av industrin enligt dessa metoder, alltså en reglering som omfattar både produktion, priser och industrins utveckling, så kunna firmorna sluta affärsförbindelser med sina inländska kunder. Däremot övergår utrikeshandeln helt och hållet i rådets händer. Samtidigt skall rådet företaga fördelning av råmaterial till enhetspriser.

3. Vi hålla det för oundgängligen nödvändigt att rådets första uppgift är att skapa en centralkassa för textilindustrin. Denna kassa genomför alla ekonomiska operationer för de enskilda firmorna inom branschen, må de så vara kollektiviserade eller ej.
4. Vidare anse vi det för nödvändigt att rådet skrider till bildandet av representationer för industrin i provinserna och distrikten. Dessa representationer äro förbindelselänkar mellan nämnda råd och de enskilda företagen.
5. Från det ögonblick centralkassan grundats och så länge som inte alla företag äro kollektiviserade, ligga alla funktioner av teknisk, administrativ och industriell karaktär i händerna på fabriksråden. Detta naturligtvis inom ramen av den av allmänna rådet skapade arbetsplanen och arbetsnormerna. Alla operationer av ekonomisk art (löner, betalningar o. s. v.) företagas av centralkassan, i vilken alla liknande funktioner centraliserats.
6. Från detta ögonblick kan ingen fabrikant varken förändra löner eller arbetsbetingelser, så länge dessa inte äro fastställda i överenskommelse med syndikaten och industrins ledande organisationer. Likaså gå samtliga kapitaltillgångar hos firmorna i samma moment över i kollektivets ägo, d. v. s. bli hela industrins egendom. De enskilda firmorna ha därmed förlorat varje privat förfoganderätt däröver.
7. Våra båda fackorganisationer komma att med all kraft vidtaga de nödvändiga måtten och stegen hos Generalidads ekonomiråd, för att omsätta denna överenskommelse i praktiken så fort som möjligt.
8. Industrins generalråd kommer att snarast möjligt fixera de slutliga former enligt vilka kollektiviseringen skall företagas. Dess beslut förelägges en arbetarnas generalförsamling för godkännande och då detta givits företages ögonblickligen en omsättning av beslutet i praktisk handling.

Kataloniens nya vapenindustri.

Trots att Katalonien är Spaniens industriella centra fanns före inbördeskrigets utbrott ingen vapenindustri därstädes. Orsaken till detta var att den centrala regeringsmakten alltid motsatt sig varje plan som gått ut på att resa en sådan industri i Katalonien. Denna provins har alltid räknats för Spaniens oroliga hörn, dels på grund av dess starka anarkosyndikalistiska rörelse, vilken man fruktat, dels starka strävanden bland borgarklassen att göra Katalonien självständigt, nationellt oberoende av det övriga Spanien. I detta sammanhang kan dock nämnas att den anarkosyndikalistiska rörelsen, från sina federalistiska synpunkter, visserligen har hävdad Kataloniens rätt att själv bestämma över sina angelägenheter, men alltid gått emot varje tanke att ytterligare sönderstycka folkens möjligheter till samverkan genom Kataloniens lösräckande från det övriga Spanien.

Vapenindustrin var i stället koncentrerad inom de områden fascisterna omedelbart erövrade vilket naturligtvis stärkte dem betydligt men lämnade arbetarna i en sämre ställning.

Sedan fascismen i Katalonien efter blodiga strider slagits ned gällde det således för arbetarna att fortast få vapenindustrin i gång. Detta var inte nödvändigt för Kataloniens egen del ty reaktionen var där slagen till marken, men runt Spanien i övrigt rasade kampen och det var en bjudande plikt för de Katalanska arbetarna att skynda sina kämpande kamrater till undsättning. Stora frivilliga trupper sändes till hjälp men var det framför allt nödvändigt att sända vapen.

Arbetarna inom den mekaniska verkstadsindustrin satte genast in all sin energi att omlägga den gamla verksamheten till vapenindustri. Centralen för denna industri i Katalonien är förlagd till Hispano Suizas fabriker i Barcelona, vilket företag är Spaniens största inom metallindustrin. Chef för den Katalanska vapenindustrin är en av C. N. T:s energiska medlemmar, Vallejo. Vi träffade honom på Hispano Suizas kontor där han välvilligt, trots den väldiga arbetshets som där synbarligen gjorde sig gällande, ställde sig till förfogande för upplysningar.

Vallejo upplyste oss om att cirka 80 % av metallindustrins arbetare tillhöra C. N. T. Han meddelade vidare att för närvarande fanns i Katalonien inte mindre än 170 fabriker och verkstäder som mer eller mindre arbetade för kriget. Patroner utgjorde den huvudsakligaste produktionen, men även annat krigsmaterial frambringades,

såsom tanks, flygmaskinsmotorer m. m. En hel del specialmaskiner hade införskaffats från utlandet. Ävenledes en hel del specialutbildade arbetare och tekniskt utbildad personal. 150,000 patroner var produktionsmöjligheterna just då men man höll på med att uppmontera specialmaskiner i två fabriker varigenom man ansåg sig ha möjligheter att inom en kort tid öka produktionsresultatet till 500,000 patroner per dag Kanonprojektiler tillverkades även i ett ständigt ökat antal.

Som ledare för krigsindustrin har kamrat Vallejo en särskild sakkunnig kommission till sitt förfogande på fyra medlemmar. Den består av en sakkunnig för milisens beklädnad, en för flygmaskinstillverkning, en för kemiska produkter och en för artilleriets produktionsfrågor.

Krigsmaterialen levereras till regeringen vilken även är beställaren, men det är arbetarna som handhava produktionen vilken står under syndikatens kontroll och beslut. Syndikaten äro således produktionsorgan och regeringen kund.

Vi hade även tillfälle att vandra genom Hispano Suizas fabriker, som föreföllo vara ordentligt skötta och i full drift. Arbetarantalet var före inbördeskriget 1,300. Nu voro anställda 1,800 arbetare. Arbetet leddes av en fabrikskommitté på 12 medlemmar, 6 från C. N. T och 6 från U. G. T.

Arbetstiden nedsattes efter revolutionen till 40 timmar per vecka. Arbetarna ha självmant åter ökat den till 56 timmar, utan att därför begära högre lön. Arbetarna ha dessutom beslutat att av lönen skall 10 % avdragas och överlämnas till milisen. Någon fullständig löneutjämning har ännu ej genomförts utan varierar lönerna mellan 90 och 110 pesetas per vecka.

Fabrikationen av krigsmaterial har även att brottas med svårigheter. Det är särskilt anskaffandet av råmaterial som är den brännande frågan. För att i någon mån avhjälpa den saken håller man på att smälta ned Kataloniens otaliga kyrkklockor för ändamålet. Man visade oss stora väldiga högar av sönderslagna kyrkklockor och helgonbilder och försäkrade oss att metallen i desamma var utmärkt för tillverkning av krigsmaterial.

Polis- och rättsväsendet.

Vi hade kommit överens med polispresidenten i Barcelona, en C. N. T.-medlem och dessutom medlem av C. N. T:s regionalkommitté i Katalonien, att en kväll kl. 10 besöka honom för att närmare få reda på hur denna institution är uppbyggd och arbetar. På grund av mellankommande förhinder kommo vi till polisbyggnaden en halv timma för sent, och polispresidenten som väntat på oss hade hunnit att avlägsna sig, vilket var beklagligt.

Så mycket finga vi dock klart för oss att den polisinstitution som nu arbetade hade en helt annan sammansättning än den som var före inbördeskriget. Inte nog med att själva polispresidenten var C. N. T.-medlem utan var nu så gott som hela poliskåren rekryterad av C. N. T:s medlemmar. Det var även naturligt att så var förhållandet, ty under denna genombrottsperiod är det mer än annars nödvändigt att ha säkert folk som sköter ordningen och genom sin vaksamhet förhindrar fascistiska stämplingar mot det nya system arbetarna infört.

Polisinstitutionen i Barcelona är en utbyggnad av den revolutionära säkerhetsvakt som bildades i samband med revolutionsrörelsen. Denna säkerhetsvakt bestod då av 700 säkra arbetare vilka voro uppdelade i patruller. Dessa patruller voro å sin sida uppdelade i elva sektioner och utövade uppsikt över var sitt distrikt i Barcelona. Som sammanbindande länk för patrullerna var en centralkommitté tillsatt. Av dessa 700 man voro inte mindre än 325 anslutna till C. N. T. De övriga tillhörde andra antifascistiska organisationer.

Det är denna antifascistiska säkerhetsvakt som nu uppgått i Barcelonas polisinstitution. Vad det gäller domstolsväsendet har även detta organiserats i Katalonien. Det finnes upprättade antifascistiska straff- och civilrätter. Dessutom är en högsta domstol upporganiserad. Högsta domstolen som i dagligt tal kallas för revolutionstribunalen är sammansatt av ombud från alla antifascistiska organisationer. Ombuden äro edsvurna. Enligt domstolens bestämmelser skall ordföranden vara en jurist. Det föreskrives vidare att domstolsförfarandet skall vara så snabbt som möjligt och att rättesnöre för de edsvurna i utövandet av detta sitt uppdrag skall vara "deras proletära känsla och deras eget samvete".

Nuvarande ordföranden för Kataloniens högsta domstol är en C. N. T.-medlem, Barriobero.

Vi hade tillfälle att övervara en rättegång inför denna Kataloniens högsta domstol. Rättegången fördes offentligt med en mängd åhörare. Målet gällde några officerare som under revolutionsdagarna från flygmaskiner

bombarderat Barcelona. Av förhandlingarna framgick klart att de anklagade hade stor frihet att försvara sig. En 5 å 6 advokater stodo för övrigt till deras förfogande.

Vi hade inte tillfälle att övervara rättegången till slut, men under en paus av förhandlingarna talade vi några ord med domstolens ordförande, vilken förklarade att säkerligen blevo några av de anklagade dömda till döden och de övriga till mångårigt fängelsestraff. Hur det gick veta vi ej.

Vi hade under vår vistelse i Barcelona även avtalat besök hos läkaresällskapet och undervisningsministern men vi hunno inte med det. Det uppsatta programmet kunde inte följas, främst av den anledningen att kamraterna inom de olika områdena knappast ville släppa iväg oss när de en gång fått oss i sitt våld. Med älskvärd välvilja ville de visa oss det mesta möjliga vilket medförde att den anslagna tiden överskreds.

Vi gjorde dock som hastigast en titt upp på en av de institutioner som syndikatet för offentliga nöjeställningar – Sindicato Unico de Espectaculos Publicos – hade. Det var kommittén för biograferna vi besökte, vilken kommitté hade hand om förvaltningen av 113 biografier i Barcelona.

-Det gemensamma syndikatet behärskar nu all verksamhet inom detta område. Förutom biograferna äger och förvaltar syndikatet i Barcelona 14 teatrar och två operascener. Dessutom filmateljéer, laboratorier, handhar filmuthyrning, propaganda etc. Alla de anställda inom detta område tillhöra C. N. T. Syndikatet är uppdelat på 20 sektioner med tillsammans 12- å 13,000 medlemmar.

Valencia.

Från Barcelona företogo vi en 40 mils bilfärd söderut till Valencia, vilken stad numera utgör sätet för den spanska centralregeringen. Även är C. N. T:s nationalkommitté förlagd där. Den hade inkvarterat sig i ett hertigpalats, vilket palats av C. N. T. exproprierats för ändamålet. På kvällen, ankomstdagen, hade vi ett sammanträde med C. N. T:s nationalkommitté Men till detta sammanträde återkommer jag längre fram i rapporten.

Valencia har en helt annan karaktär än Barcelona. Dels är Valencia inte så industriellt betonat och dels dominerar inte C. N. T, så, kraftigt som i Barcelona. C. N. T. och U. G. T. torde vara ganska jämnställda i Valencia vad det gäller medlemsantalet. Men samarbetet är bra och ha arbetarna gemensamt gått in för kollektivisering av den industriella verksamheten, samfärdsmedlen och affärslivet i enlighet med de riktlinjer C. N. T. gör sig till tolk för.

Femton mil från Valencia ligger närmaste front. Över Valencia sker även transporter till Madrid. Detta gör att Valencia mera domineras av kriget än Barcelona. Gatorna äro överfyllda av milis som vänta på transport till de olika fronterna. På kvällarna låg staden i mörker. Alla ljus voro släckta med hänsyn till eventuella fascistiska flygangrepp mot staden.

Det kollektiviserade jordbruket.

Det var inte staden Valencia som för oss utgjorde det stora intresset, utan förhållandena ute på landsorten däromkring. Hela Levanten, omfattande provinserna Valencia, Castellon och Alicante, har genomfört kollektiviseringen av jordbruket. Även i de närmast liggande provinserna Murcia och Albacete har kollektiviseringen i stor utsträckning genomförts.

I Levanten är det inte som i Barcelona småbruk, utan storbruk. Det är väldiga jordområden som exproprierats och ställts under syndikatens omedelbara kontroll och förvaltning. Produktionen å dessa områden består huvudsakligast av apelsiner, men även av citroner, ris, olivolja, dadlar, vin, mandlar etc.

Arbetarna ha förvandlat och förnyat Levantens politiska och sociala struktur. Levantens militära och politiska organisation är sammanfattad i Folkexekutivkommittén, bestående av ombud från alla antifascistiska organisationer. Bredvid denna kommitté finns ett koordinerande organ för det ekonomiska uppbyggandet, det s. k. ekonomiska rådet, vilket dock är sammansatt uteslutande av representanter från arbetarnas ekonomiska organisationer, C. N. T. och U. G. T.

Några veckor före vårt besök hade i Valencia hållits en konferens för C. N. T:s syndikat inom Levantens jordbruksområden. Konferensen hade som huvudfråga det ekonomiska uppbyggnadsarbetet och uppdrog vissa riktlinjer därför.

Enligt de rapporter som förelågo på konferensen existerade vid denna tidpunkt 79 C. N. T.- och U. G. T.-syndikat, med sammanlagt 65,000 medlemmar vilka voro sammanslutna i gemensamma lokala förvaltningsråd. På 57 orter ha C. N. T:s syndikat, med tillsammans 37,000 medlemmar, bildat självständiga lokala förvaltningsråd. På dessa 57 orter hade U. G. T. inga försänkningar.

Enligt de riktlinjer som äro uppdragna ha dessa lokala förvaltningsråd till uppgift att reglera produktion och distribution. Förvaltningsråden bestå av representanter från de olika specialområdena inom produktionen.

De lokala ekonomiska råden äro sedan sammanslutna i det förut omnämnda ekonomiska rådet för hela regionen. Inom detsamma äro upprättade specialavdelningar för apelsiner, ris, vin, spannmål, olja o. s. v. Det finnes även inom det ekonomiska rådet upprättade 6 olika kommissioner, för produktionen, konsumtionen, utbytet, exporten, importen och för tekniska rådgivare.

För apelsinproduktionen har man exempelvis fastslagit följande konkreta uppgifter för ögonblicket:

”Skapandet av en rationell apelsinkultur. Tuktandet av de bästa kvaliteterna samt ernående av samarbete med utländska specialister. Bekämpande av skadeinsekterna och plantagesjukdomar”.

I kommersiellt avseende eftersträvas:

”Direkt, gemensam avsättning av den lokala produktionen. Framskapandet av ett kvalitetsmärke, för varje ort. Utrensning av den mindervärdiga produktionen. Därmed möjliggöres konkurrens med utländska märken på utlandsmarknaden.”

I socialt avseende äro följande riktlinjer fastställda:

”En rättvis fördelning av vinsten på avsättningen. Inrättandet av sociala institutioner till arbetarnas bästa. De exproprierade plantagerna bearbetas kollektivt. Vinstens användande sker efter följande schema: 10 proc. för reservfonden, 20 proc. för sociala inrättningar och 70 proc. till medlemmarna av kooperativen. Arbetslönen på de exproprierade plantagerna fastställas av det lokala rådet. De självständiga småföretagarna kontrolleras av kooperativen.”

Fem mil utanför Valencia ligger en stad med cirka 20,009 invånare. Det är Carcagente, ett viktigt centrum för apelsinproduktionen inom provinsen Valencia. Kamraterna bilade dit ut med oss och under nära en hel dag hade vi tillfälle att bland kamraterna därstädes diskutera de olika problem som låg dem närmast. Ciceroner ställdes även till vårt förfogande som visade oss kring i staden, till institutioner och arbetsplatser. Även besågs några av de kringliggande apelsinplantagerna, vilket var det intressantaste av det hela. En upplevelse som säkerligen inte kommer åter så snart.

C. N. T:s Federacion Local, den lokala federationen, är inrymd i ett gammalt kloster som exproprierats. I stora ingången till detsamma var Francisco Ferrers bild placerad i en vacker ram. Den heliga madonnan hade förut haft sin plats där. Den avlägsnades men då ramen var vacker placerades Ferrers bild där i stället. Denna lilla detalj klagjorde mera än annat att en ny tid brutit in.

På Federación Local upplyste man oss om att av stadens 20,000 invånare voro cirka 7,000 organiserade i C. N. T. och cirka 500 i U. G. T. Som synes är C. N. T. därstädes den stora dominerande organisationen.

All produktiv verksamhet i Carcagente och trakten däromkring var kollektiviserad. I de närmast liggande byarna och städerna voro förhållandena likartade, i Sueca, Sollana, Alginet, Algemesi, Cullera m. fl. platser.

Affärsverksamheten var även kollektiviserad eller kontrollerad. För fördelning av nödvändiga varor bland invånarna arbetade en särskild nämnd. Vi besågo dess lokaler och varupartier. Det hela verkade som ett större ”Konsum” hos oss. Det var dock ett företag som uppbyggts i all hast och under vidriga förhållanden och därför verkade mycket provisoriskt ännu. Men allt förbättras för varje dag som går, försäkrade man oss. De värsta svårigheterna hade man redan övervunnit.

På platsen finnes även ett särskilt organ för fruktexporten, Comité Local Unificado Exportacion de Fruktas. Var inrymt i en av stadens bästa byggnader, vilken förut tillhört en rik plantageägare. Nu exproprierad. Exportorganet i Carcagente står, liksom de lokala exportorganen på andra platser, i förbindelse med det av arbetarna upprättade gemensamma exportsyndikatet, vilket har sitt säte i Valencia. Exporten till olika länder var för övrigt nu i full gång och påpekade man särskilt att i Sverge var Koop. Förbundet den största mottagaren av spanska apelsiner. En firma i Göteborg, H. K. Kristensen, var även stor mottagare av spansk frukt.

Vi besökte även en del av de arbetsplatser där frukten bearbetades, rengjordes, sorterades och förpackades. Det var huvudsakligast kvinnor som utförde det arbetet. Man omtalade att mellan 2- à 3,000 kvinnor äro anställda å stadens olika arbetsplatser.

Lönen per dag var för den manliga arbetaren 8 pesetas. För de kvinnliga något mindre. Lönen var således inte så stor och ett visst missnöje hade gjort sig gällande. Missnöjet riktade sig inte så mycket mot lönens storlek, utan främst att de olika familjerna hade olika inkomst. Inom en del familjer deltog alla dess medlemmar i produktionen, medan i andra familjer endast en del deltog i arbetet. Det kunde ju bero på sjukdom, eller att familjens medlemmar antingen voro för unga eller för gamla för att kunna delta i det produktiva arbetet. För att få till stånd en större rättvisa höll man nu på med att utreda frågan om en familjelön, baserad på det antal medlemmar varje familj hade. Det var ett av de tvistiga problem som krävde sin lösning. Och sådana problem finnas många under det socialistiska uppbyggnadsarbetet.

Vår rond genom de stora apelsinplantagerna gav oss ett outplånligt minne för livet. Tusenden och åter tusenden apelsinträd så långt ögat kunde nå. Miljontals apelsiner lyste emot oss med sin vackra färg. Här och var höga palmer med sina stora dadelklasar. Överallt lysande blommor av skilda slag. Likväl var det under mitten av december månad.

Vi talade även med en hel del arbetare i plantagerna och alla uttalade sin tillfredsställelse med det system som rådde. Nå, de hade ju även själva upprättat detsamma. De forna arbetsköparna hade jagats iväg och arbetarnas egna syndikat voro nu samhälls- och produktionsorganen.

Madrid.

Från Valencia foro vi en morgon med bil till Madrid. Det var cirka 35 mil dit. Det finnes en järnvägslinje mellan Valencia och Madrid. Denna befinner sig visserligen i arbetarnas händer men stora sträckor av densamma är förstörd och uppriven av bomber, nedkastade från rebellernas lygmaskiner. Den är därför ofarbar. Enda förbindelsen är således stora landsvägen mellan Valencia och Madrid. Kommer man ur provinsen Valencia blir växtligheten sämre. Visserligen växa fortfarande olivträden och vinrankorna men det blir en allt mer ökenliknande natur. Marken tyckes vara sönderbränd av solen och mycket stenbunden. Byarna se ytterst fattiga ut och bostäderna äro bedrövliga. Den som på nära håll sett de jord- och stenkulor lantarbetarna mellan Valencia och Madrid få bo uti förundrar sig sannerligen inte över att det spanska folket rest sig mot sina förtryckare.

De flesta byarna vi foro igenom hade dock vackra och stora kyrkor, vilket visade att mitt i fattigdomen, hade kyrkan rest sig rik och mäktig. Nu tjänade dock kyrkorna ett annat ändamål. En del voro inredda till Casa del Pueblo — Folkets hus — andra till saluhallar, biografier eller garage. Allt eftersom kyrkorna bäst lämpade sig till. Från de flesta kyrktornen vajade nu den svartröda eller den enbart röda fanan.

Långt innan vi nalkades Madrid kommo vi i kontakt med kriget. På avstånd hördes kanondunder, landsvägarna och broarna bevakades, taggtrådshinder och täta beväpnade patruller bakom förskansningar, för vilka patruller papperen måste visas. Ju närmare Madrid vi kommo, desto oftare måste vi stanna för kontroll.

Kl. 1 på dagen rullade vi in i staden, förbi barrikad efter barrikad, förbi otaliga hus som förintats av flygbomber, och beväpnade milismän överallt. Från omgivningarna runt om staden hördes kanondundret samt gevärs- och kulsprutornas smatter. Vi hamnade till slut hos regionalkommittén i stadens centrum där vi mottogos med största välvilja och god mat vilket smakade bra efter den långa bilresan från Valencia.

Madrid verkade inte som en död stad trots det utsatta läget under inbördeskriget. Gatorna i stadens centrum voro svarta av folk, spåravnstrafiken var igång och bilarna ilade genom gatorna. När rebellernas flygmaskiner signalerades försvunno människorna för en stund, sökande skydd i källare och i den underjordiska banan, men

så fort flygbombardemanget var över visade de sig åter på gatorna. Vid varje flygbombardemang mördades en hel del människor men de kvarvarande höllo sig kvar i den stora miljonstaden Madrid, som de ej vilja lämna.

Det är klart att allt i Madrid kretsar om de problem som rör kriget. Det var då naturligt att vårt första besök gällde fronten, dit vi per bil for någon timma efter det vi kommit till Madrid. Vi hade inte ens hunnit att skaffa oss logi för natten innan vi foro till fronten. Vi hade naturligtvis krigsledningens passersedel och som ciceron hade vi en av Madridtidningen C. N. T:s krigskorrespondenter, kamrat Gil.

Vi körde ut till krigszonen i nordvästra Madrid, universitetsstaden, där kriget, under månader rasat. Husen voro stora ruinhögar, gatorna upprivna av bombnedslagen, träd och spårvagnsstolpar nedvräkt, sönderskjutna bilar och överallt barrikader. Gata upp och gata ned, barrikad på barrikad och varje nedrasat hus var förvandlat till regelrätta fästningar, att användas i försvaret mot fascisterna vars kulor veno över våra huvuden när vi nedböjda sökte skydd bakom ruinerna.

Vi stryka förbi franska bron, Toledobron, norra stationen, Modellfängelset, som ligger i ruiner, ut till Casa de Campo, alla platser där striderna stått hårda, och kända från tidningarnas krigstelegram från Madridfronten. Platser där massor av hjältemodiga spanska arbetare offrat sina liv för frihetens sak. Vi voro även nere i en del av de främsta skyttegravarna, av vilka den vid Casa de Campo, endast låg cirka 150 meter från fascisternas skyttegravar. Överallt ute i stridszonen mötte vi entusiastiska milismän som med vapen i hand förde kampen mot fascisterna.

Bland dem rådde sannerligen ej någon nederlagsstämning utan förklarade de sig beredda att offra sin sista blodsdroppe för frihetens sak. De bådo oss att till Sverges arbetare föra fram den försäkran att de aldrig komma att släppa fram fascisterna på Madridfronten. Tidningarnas krigstelegram sedan dess ha klart visat att de hållit ord.

Samma bestämda förklaring hörde vi överallt i Madrid. Alla voro övertygade om att Madrid inte kan tagas av fascisterna. De kunna skjuta staden sönder och samman med hjälp av sina flygmaskiner och långskjutande kanoner, men erövra staden kunna de ej. Det var den allmänna meningen.

Vi kommo åter från krigszonen helskinnade, trots att ganska stora risker förelågo. Bland annat slog en granatskärva ned alldeles framför oss. Lyckligtvis träffades ingen av densamma.

Direkt från fronten åkte vi till C. N. T:s försvarskommitté i Madrid. Vi kommo i kontakt med kommitténs ordförande, kamrat Val, vilken lämnade oss en hel del upplysningar från sitt speciella område.

Han meddelade oss att i C. N. T:s egna truppformationer i främsta linjen har C. N. T. 8.000 av sina medlemmar. Bland de mera allmänna truppstyrkorna har C. N. T. även en hel del av sina medlemmar. Förutom dessa, i första linjen kämpande medlemmar, har C. N. T. cirka 30,000 andra medlemmar i Madrid inskrivna i milisen. Så fort vapen kan anskaffas till dem kunna även dessa insättas för den aktiva kampen. Bristen på vapen gör sig gällande överallt och hade sådana varit tillfinnandes i tillräcklig grad hade fascisterna för länge sedan krossats. C. N. T:s styrkor på denna centrala front, liksom på en del andra fronter, äro självständiga. De ha sin egen stab, sin egen intendentur och sin egen sjukvård. I Madrid står under C. N. T:s regi en del utmärkt skötta sjukhus.

Det är klart att C. N. T:s milistrupper intimt samarbeta med andra truppstyrkor. Detta är absolut nödvändigt för den moderna krigsföringen. För detta ändamål har man en särskild förbindelsekommitté mellan de skilda grupperna. Tendensen är dock att ledningen av stridsverksamheten koncentreras, vilket blivit nödvändigt på grund av att kriget alltmera utvecklats till ett stort modernt krig.

Industrin och verksamheten i övrigt har även kollektiviserats i Madrid men av helt naturliga skäl har denna fråga skjutits i bakgrunden. Kriget och med det närmast sammanhängande frågor ha kommit i förgrunden. För krigets lyckliga genomförande ha alla krafter inriktat sig, vilket inte kan förundra då man lever mitt i det blodiga och brutala kriget.

C. N. T:s organisatoriska ställning.

Vid de båda tillfällen vi reste genom Valencia voro vi i kontakt med kamraterna inom C. N. T:s nationalkommitté, vilka vi utfrågade angående vissa saker. C. N. T:s sekreterare Mariano It. Vásquez, och andra inom kommittén lämnade även uttömmande svar på våra frågor.

Vad det gäller C. N. T:s organisatoriska ställning just nu så erinrade man om att före revolutionen hade C. N. T. arbetat illegalt i hela två år. Under denna tid var det omöjligt att få en säker överblick vad det gäller organisationens ställning, men var och en förstår att en organisation under en illegal period inte kan räkna på några större massor direkt anslutna. Efter revolutionen måste därför organisationen liksom upporganiseras på nytt. Och det har lyckats bra. Som ett exempel anfördes att i provinsen Jaen hade C. N. T. 10 dagar före inbördeskrigets utbrott ordnat ett möte som dock måste inställas på grund av dålig anslutning. Men i Jaen har C. N. T. numera inte mindre än ett 40-tal olika syndikat. Så är det även på en mängd andra platser i landet.

C. N. T. byter medlemskort varje år och enbart från Katalonien hade för 1937 rekviderats inte mindre än 1,200,000 sådana kort, vilket antal säkerligen även motsvarar medlemmarnas antal därstädes.

I Kastilien, i vilken provins Madrid är belägen, räknar man nu i C. N. T. cirka 70,000 medlemmar. Förut var Kastilien socialdemokraternas och U. G. T:s säkra fäste men har nu C. N. T. även blivit en styrka därstädes.

Inom de områden i norra Spanien där arbetarna inneha makten är C. N. T. ävenledes på frammarsch. Vid kampens utbrott den 19 juli räknade C. N. T. cirka 12- à 13,000 medlemmar.

Medlemsstyrkan är nu mer än fördubblad. Massor av C. N. T:s medlemmar kämpa därstädes vid fronterna. Vid Viscayafrenten stå exempelvis i dag mer än 6,000 beväpnade milismän från C. N. T. och i Santander deltaga över 3,000 milismän från C. N. T. I provinsen Asturien räknar C. N. T. även stora medlemsstyrkor, av vilka en hel del kämpa i främsta eldlinjen.

Kamraterna i C. N. T:s nationalkommitté beräknade att den sammanlagda medlemssiffran inom C. N. T. just nu är cirka 21/2 milj. medlemmar. Exakt är siffran inte på grund av de svårigheter som förefinnas för en ordentlig medlemskontroll under dessa inbördeskrigets dagar, då intresset måste inriktas på annat än att införa en effektiv kontroll över medlemsantalet, men allt talar för att siffran är den som förut angivits.

Utöver denna direkta styrka, i form av sitt stora medlemsantal, sträcker sig naturligtvis C. N. T:s inflytande ännu längre. Genom sin agitation, genom sin stora press och genom ett kraftigt uppträdande i kampen mot fascismen och för arbetarklassens intressen, har C. N. T. stora sympatier bland massor av människor som inte äro medlemmar av C. N. T.

C. N. T:s deltagande i regeringen.

Att C. N. T. beslutat sig för att insätta representanter i centralregeringen såväl som i den Katalanska regeringen har förvånat många och har betecknats såsom ett klart avsteg från den syndikalistiska uppfattningen om staten och de politiska institutionerna. Även bland syndikalister, inom olika länder, har uttalats vissa betänkligheter för det steg som i detta avseende tagits, av C. N. T. När vi nu hade kommit i kontakt med C. N. T:s nationalkommitté så var det naturligt att vi frågade på den punkten.

Kamraterna hävdade bestämt att det steg som tagits inte får tolkas som ett frångående av den anarkosyndikalistiska rörelsens antistatliga karaktär. De gamla antistatliga idéerna äro grundmurade inom C. N. T. och den ställning som nu intagits i regeringsfrågan har uteslutande dikterats av rent taktiska skäl.

C. N. T. har varit och är den största revolutionära kraften i Spanien. Det är C. N. T. som mera än någon annan sammanslutning har uppmobiliserat de stora massor av beslutsamt kämpande arbetare vilka kastat de fascistiska legotrupperna tillbaka. Det är även C. N. T. och dess medlemmar som gått i spetsen för den stora omdaning som redan gjort sig gällande på det ekonomiska området. När de flesta andra riktningar inom arbetarörelsen gingo på linjen att endast begränsa ansträngningarna till kampen mot fascismen, utkastade C. N. T. parollen: Både krig och revolution! C. N. T:s linje har även segrat i detta avseende. De stora massorna inom U. G. T. ha även ställt sig på C. N. T:s linje och ha syndikaten så gott som överallt, där arbetarna ha makten, övertagit produktionen.

Trots denna makt och styrka, trots det väldiga inflytande den syndikalistiska rörelsen hade, höll den dock på att utmanövreras av politikerna. Det var detta C. N. T. avsåg förhindra genom sitt deltagande i de politiska institutionerna. C. N. T. avsåg även att därigenom stärka den antifascistiska fronten och organisera det gemensamma kriget mot fascismen.

Sovjet-Unionens politik var en annan av orsakerna till C. N. T:s inträde i regeringen. Under en situation då de spanska arbetarna vid fronterna höllo på att giva upp på grund av den dåliga tillgång av krigsmaterial som var för handen, framträdde Sovjet-Unionen som räddaren. Den ställde vapen och ammunition till förfogande, men på bland annat de villkor att Spanien öppnade gränserna för frivilliga från andra länder. Saken var nämligen den att de olika arbetarorganisationerna i Spanien förut kommit överens om att inte inläppa några frivilliga till Spanien dels därför att tillräckligt med folk fanns som ville ut i kampen mot fascismen och dels därför att dessa frivilliga kunde framkalla internationella förvecklingar. Men det var ett livsvillkor att krigsmaterial erhöles omedelbart och därför gick regeringen och de olika arbetarorganisationerna med på Rysslands krav. Kommunisterna i skilda länder, troligen efter order, gingo in för att sända folk till Spanien och ha även lyckats få dit en hel del.

Dessa internationella frivilliga, jämte de av regeringen kontrollerade trupperna, försågs med mycket vapen men C. N. T:s milismän blevo utan. C. N. T. och dess medlemmar utmanövrerades således genom detta politiska ränkspel.

Det var i denna situation C. N. T. uppsatte sin bekanta affisch över hela Spanien där arbetarna segrat, vilken affisch hade följande innehåll:

”2 miljoner medlemmar! 50,000 man i eldlinjen! Över 2,000 lokalorganisationer! Katalonien, Levanten och Aragonien i C. N. T:s händer! Denna makt fordrar sin del i kampens ledning.”

Ansträngningarna från C. N. T. gingo särskilt ut på att bilda ett utanför regeringen stående försvarsråd – Junta de defensa – för kampen mot fascismen, och ansåg att detta försvarsråd skulle bestå av representanter från C. N. T och U. G. T.

I detta sammanhang hölls även en konferens i Madrid bestående av representanter från C. N. T:s regionalkommittéer, vilken konferens bestämt krävde att ett gemensamt försvarsråd bildades. Följande uttalande antogs i frågan:

”Konferensen uttalar ännu en gång att genomförandet av dessa fordringar är en historisk nödvändighet för Spanien. Även är det av vikt för den internationella kampen mot fascismen och för proletarietets befriande. Fascismen, som en tid befunnit sig på frammarsch, har mött ett hårt och avgörande motstånd hos det iberiska proletariet. Folket spränger i dag sina bojor. Spanien har inte mera behov av en partiregering, men det är nödvändigt att bilda ett block av alla dem som i dag kämpa vid och bakom fronterna. Ett utestängande av C. N. T. från den ansvariga ledningen betyder en paralysering av kampen. En ledning av den antifascistiska kampen utan C. N. T:s medverkan är ingalunda representativ. Överallt erkännes i dag C. N. T:s avgörande betydelse för kampen. Partipolitiken har lidit ett absolut fiasko – men inte arbetaralliansen. Landets ledande organisationer måste därför byggas upp efter en helt ny struktur. Den förutvarande politiken har ingen kontakt med verkligheten och utsätter därför segern för faror.

På Zaragoz kongressen föreslog C. N. T. arbetaralliansen. Det var några månader före fascistkuppen. I dag fördubblas C. N. T. sina ansträngningar i detta syfte och betonar på nytt den sociala revolutionen som den enda utvägen för Spaniens sargade folk, och att detta mål endast kan vinnas genom C. N. T:s och U. G. T:s samarbete.

Kampen mot fascismen måste fördubblas, ty fienden hotar Madrid. Endast väljandet av ett råd med representanter för alla antifascistiska riktningar kan verka stärkande. Ansvaret för seger eller nederlag ligger hos dem som vi uppmanat till samarbete.”

Nå, det gick inte att lösa frågan på detta sätt. U. G. T. avböjde och regeringen ville inte släppa sitt grepp över den militära apparaten. Det var i denna situation C. N. T. inträdde i regeringen, dels för att kunna hävda sig själv, men framför allt att få fram den enighet som var nödvändig bland arbetarna. Det visade sig även att detta förde med sig vändpunkten i kriget. Fascisterna hejdades i Madrids förstäder.

I ett manifest C. N. T:s nationalkommitté utsände till syndikaten i frågan, motiverades inträdet i regeringen på följande sätt:

”Efter det att representanter för vår organisation inträtt i republikens regering, vilja vi klarlägga motiven till vårt förhållande i detta fall. Vi voro från kampens allra första början absolut övertygade om att framgången var avhängig utav om proletariatet kunde förverkliga kampenheten. Därför har det varit och är alltjämt vår organisations ledmotiv att koordinera organisationens stora stridsreserver med landets övriga antifascistiska krafter. Kampens förlängning och den revolutionära utvecklingen nödvändiggjorde redan för månader sedan ett C. N. T:s deltagande i den politiska och administrativa ledningen för landet, för att garantera fascismens nedslående och säkra det ekonomiska uppbyggandet av landet bakom fronten. I denna anda föreslog vi samtliga organisationer och partier bildandet av ett organ, vilket skulle samla och omfatta alla krafter: ett hela landet omfattande försvarsråd. I detta råd skulle anarkister, marxister och republikaner vara lika representerade. Ånkskönt vår fordran vann anklag i breda antifascistiska kretsar, tillstyrkte inte de huvudsakligast politiska partierna, varigenom de förhindrade en lösning, vilken å andra sidan söktes gemensamt av dem och oss. Dessa kretsars oförståelse, vår fasta övertygelse om en enhets nödvändighet, föranledde oss att ge efter och förklara oss beredda att gå in i republikens regering. Ånkskönt vi som varande den mäktigaste och största antifascistiska kraften i landet, även kunnat handla annorlunda. Vi ha tills vidare nöjt oss med fyra poster i regeringen. Huvudorsaken till vårt avgörande är läget vid fronterna. Framför allt då den svåra situationen i landets centrum. Fienden står framför Madrids portar. I dessa ögonblick av största historiska ansvarighet äro vi övertygade om att vårt deltagande i ledningen skall ge folket nytt hopp. Vi äro säkra på att denna vändning är den bästa garantien för en än effektivare kamp mot fascismen.

Under dessa omständigheter ha vi inte skytt detta offer för arbetarklassens sak, för vilken vi kämpa. Vi uppfordra våra medlemmar och syndikat över hela landet att mobilisera alla krafter till Madrids försvar och försörjning och för en seger vid alla fronter i Spanien. Må C. N. T:s inträde i regeringen inleda en ny etapp på vägen till seger över fascismen!”

C. N. T. ansåg detta steg nödvändigt för kampen och enigheten. Ett ställningstagande som blott avses att vidhållas under kriget mot fascismen. C. N. T. ville inte låta sig utestängas. Det är den huvudsakligaste motivationen för C. N. T:s ställning i regeringsfrågan.

Den katalanska regeringskrisen.

Omedelbart efter fascismens krossande i Katalonien bildades den antifascistiska miliskommittén och det ekonomiska rådet. Sammansattes av representanter från de organisationer och partier som deltog i kampen mot fascismen, men voro först och främst förankrade i arbetarnas ekonomiska organisationer, syndikaten, vilka genom sitt övertagande av produktionen kommo att utgöra centralpunkten i det nya samhällsliga liv som växte fram. Det var den antifascistiska miliskommittén och det ekonomiska rådet som under denna tid utövade den verkliga makten i Katalonien. Den gamla vänsterregeringen, med president Companys i spetsen existerade visserligen fortfarande men saknade möjligheter att göra sig gällande. Den republikanske representanten i miliskommittén, Miravtelles, preciserade i ett uttalande, återgivet i C. N. T:s och F. A. I:s informationstjänst, läget på följande sätt:

”Makten i Katalonien ligger hos folket och hos syndikaten. Fascismen blev genom folket och regeringens väpnade krafter nedslagen. Folkets krafter, det var en sammansättning av alla olika politiska riktningar, men det råder dock inga delade meningar om att C. N. T. från första ögonblicket gjorde de största insatserna och ställde de flesta kämparna till förfogande. Dess hållning var avgörande för kampen, C. N. T:s och F. A. I:s krafter ledde rörelsen och gav den dess historiska betydelse. Miliskommitténs enighet är i dag absolut.”

Samma anledningar som tvang syndikalisterna att inträda i centralregeringen tvingade även syndikalisterna i Katalonien att inträda i den katalanska regeringen eller verkställande rådet för Generalidad de Cataluña, som den betecknades.

Vid det tillfället hävdade C. N. T. att det verkställande rådet, regeringen, inte skulle bestå av bl. a. representanter från de politiska partierna utan av rent proletära fackliga organisationer.

Detta kunde dock den gången inte förverkligas.

Regeringen blev i stället sammansatt av representanter från följande organisationer: C. N. T., anarkosyndikalisterna, P. S. U. C., de förenade socialistiska partierna, socialdemokrater och kommunister, P. O. U. M., marxisterna, Eszuerra Catalana, småborgerliga vänstern samt Småbondeförbundet, arrendatorerna. C. N. T. hade för sin del 3 representanter i denna regering. Inom denna regering började dock snart en del stridigheter uppstå., särskilt då mellan representanterna från P. S. U. C. och P. O. U. M. Striderna förvärrades genom Rysslands ingripande. P. O. U. M. hade nämligen tagit sig friheten att i sitt organ angripa Sovjet-Unionen, särskilt för dess politik gentemot Trotsky. Detta föranledde Sovjets sändebud i Katalonien att nedlägga sin officiella protest. Kommunisterna i P. S. U. C. togo bland annat detta som förevändning att kräva att representanter från P. O. U. M. avlägsnades ur regeringen. Men det var inte endast den förut nämnda frågan som man tvistade om utan även andra mera viktiga sådana. I en korrespondens från Barcelona, införd i Folkets Dagblad, anges de huvudsakliga krav kommunisterna hade vara följande:

1. P. O. U. M. uteslutes från regeringen.
2. Militär kontroll i stället för arbetarkontroll över stridskrafterna.
3. Kriget skiljes från revolutionen.

Efter vad vi kunde finna under vårt besök i Barcelona, mitt under regeringskrisen, var det just dessa problem som voro tvistefrågor.

C. N. T. satte sig omedelbart emot alla tre punkterna. C. N. T. genomdrev ett förkastande av punkterna 2 och 3 men P. S. U. C.-kommunister och socialdemokrater ville dock inte släppa kravet på att P. O. U. M:s representant skulle avlägsnas ur den Katalanska regeringen. C. N. T. var, som förut nämnts från början mot att P. O. U. M. uteslöts ur regeringen, det kunde inverka på sammanhållningen bland arbetarna, men gick till slut med på att medverka i regeringen utan representanter från P. O. U. M. Men som krav sattes att även P. S. U. C. skulle avlägsnas från regeringen och att i stället inkalla representanter från den reformistiska landsorganisationen U. G. T. Samtidigt krävde C. N. T. en utökning av dess representanter i regeringen från tre till fyra och att krigsministerns post skulle innehas av en C. N. T.-medlem. C. N. T:s krav godkändes och den nya regeringen fick följande sammansättning:

C. N. T. 4 representanter. För försvaret, ekonomin, offentliga tjänsten, sanitet och socialförsörjning.

U. G. T. 3 representanter. För livsmedel, arbetet, justitieväsendet. Esquerra Catalana 3 representanter. För finanser, inre säkerhet, kultur. Småbondeförbundet – Rabassaires – 1 representant. För jordbruket.

Regeringen består således av representanter från tre ekonomiska organisationer och en politisk, Esquerra Catalana. Vårt broderorgan i Barcelona, Solidaridad Obrera betecknar regeringens sammansättning som ett framsteg ur syndikalistisk synpunkt samt tillägger;

”I det nybildade generalitetsrådet har man kommit närmare det mål C. N. T. eftersträfvade. Det enda politiska partiet som är representerat – är Esquerra Catalana, det borgerliga vänsterparti, som anslutit sig till den antifascistiska fronten. Dess representation i regeringen är nödvändig så länge kriget mot fascisterna pågår, och då denna borgerliga vänster icke har några ekonomiska organisationer, som kunde representera, måste den politiska sammanslutningen erkännas som representant. Men utom detta finns inga partirepresentanter i regeringen. De partier som utan facklig massbas förut deltog i rådet äro eliminerade, ty det är icke de utan syndikaten som äro kallade att dirigera det offentliga livet. Det är syndikaten som äro hörnstenen i detta nya liv. P. S. U. C. och P. O. U. M. ha inga representanter i det nya verkställande rådet, lika så lite som Acció Catalana. C. N. T. som

majoritetsorganisation och U. G. T. som organisation för den stora minoriteten, representera som fackliga organisationer det katalanska proletariatet. P. S. U. C. och P. O. U. M., vilka skapat krisen inom generalitetsrådet, blevo uteslutna.”

Krig och revolution.

”Solidaridad Obrera” publicerade nyss en artikel i detta ämne vari C. N. T:s ståndpunkt i frågan om kriget och revolutionen preciserades bl. a. på följande sätt:

”Krig och revolution! Det är vår gemensamma sak! Inte först det ena och sedan det andra. Båda tillsammans. Krigets rytm fordrar det! De som stå vid fronten må veta att C. N. T., det äkta uttrycket för revolutionär vilja och praktisk lojalitet aldrig kommer att skilja det ekonomiska nyuppbyggandet i en framåtskridande socialistisk anda ifrån kriget mot reaktionen, mot fascismen!”

Det är denna uppfattning C. N. T. och dess medlemmar kämpat för allt sedan inbördeskrigets och revolutionens början i Spanien. Fortsätter därmed med ännu större kraft i dag. Det är även med detta för ögonen som C. N. T. över allt gått in för expropriation av de kapitalistiska egendomarna, samt produktions- och samfärdsmedlen. Naturligtvis följer Federación Anarquista Ibérica — F. A. I. — samma linje. Ävenledes P. O. U. M., vilken organisation dock söker att dirigera revolutionsrörelsen efter vissa statssocialistiska linjer. U. G. T:s medlemmar följa som regel C. N. T:s linje även om U. G. T:s politiska ledare hävda en annan mening.

Socialdemokrater, kommunister och den borgerliga vänstern gå på den linjen att kampen endast skall begränsas till striden mot fascismen och för demokratin, en demokrati utan något socialistiskt underlag. De ha dock inte kunnat hindra att kampen i Spanien inte längre är en kamp mellan fascism och demokrati utan en kamp mellan kapitalism och socialism. Fascismen är blott kapitalismens hjälporgan och måste därför slås ned men man får inte glömma att samtidigt genomföra revolutionen. Efter dessa synpunkter föres kampen från C. N. T:s sida.

De som kraftigast gått emot att kampen skulle inglida på det socialrevolutionära fältet har varit och är den kommunistiska rörelsen. Allt talar för att denna kommunisternas inställning är beordrad från Moskva, är ett led i Sovjet-Unionens utrikespolitik, som i dag inte har intresse av ett socialistiskt samhällssystem i Spanien, utan enbart ett borgerligt demokratiskt statssystem.

I en ledande artikel i Ny Dag försvarar man detta kommunisternas förräderi mot den sociala revolutionen med nedanstående argument mot dem som i Spanien gå in därför. Artikeln är i främsta hand riktad mot P. O. U. M., men gäller kritiken även de anarkosyndikalistiska arbetarna, organiserade i C. N. T. Ny Dag skriver:

”I kampen för att splittra arbetarna ställer de upp paroller som icke motsvara läget för dagen, exempelvis att i Spanien, vid en tidpunkt då alla demokratiska elementen försvarar sig med vapen i hand mot inländska och utländska fascister, ställa parollen om social revolution. Denna paroll måste inverka splittrande såväl på det spanska folket, som internationellt, -emedan de krafter, som deltaga i försvaret vid fronterna och de, som i den kapitalistiska världen understöder kampen icke är överens om att i dag genomföra den sociala revolutionen.”

Att denna uttalade mening inte är ett resultat av ett självständigt tänkande av ledareskribenten förstår man därav att densamma skrevs någon vecka efter det Kommunistiska Internationals exekutivkommitté hade gjort ett uttalande i den spanska frågan, i vilket uttalande följande betecknande passus förekommer:

”E. K. K. I:s presidium uttalar sitt gillande av det kommunistiska partiets linje i Spanien, som har mobiliserat medlemmarna och folkmassorna till kamp emot de fascistiska krafter som eftersträva utrotandet av den parlamentariska regimen och upprättandet av en fascistisk diktatur i Spanien. Denna partiets linje går ut på att stärka och befästa den demokratiska och parlamentariska republik som utgör en garanti för det spanska folkets rättigheter och friheter, för att befästa folkfrontens

republik, i vilken det inte finns plats för fascismen och i vilken folket tvärtom kan ge uttryck åt sin vilja och självt kan avgöra sitt öde.” ----- ”Presidiet gillar fullständigt partiets ställningstagande mot den summariska nationaliseringen av industrin och solidariserar sig med partiets kurs enligt vilken nationaliseringen måste betingas av republikens försvar. Partiets kurs vänder sig emot folkfiendernas försök att organisera sabotage och bringa oordning inom statshushållningen, samt inträder för, att nationaliseringen skall genomföras inom sådana företag, vars ägare direkt eller indirekt har deltagit vid organiseringen av upproret.”

I det första avsnittet konstateras således att den spanska kommunistiska rörelsen endast kämpar för en demokratisk parlamentarisk republik, ej för socialismen. I det andra avsnittet fastslås att kommunisterna i Spanien endast sträva för en begränsad nationalisering, det vill säga genom statens övertagande av vissa nödvändiga industrier för kriget och av de företag vars ägare direkt eller indirekt ha deltagit i upporganiserandet av det fascistiska upproret.

Som väl är ha inte Spaniens arbetare följt vad dessa, den socialistiska revolutionens dödgrävare rekommendera. Enligt meddelande i C. N. T:s informationstjänst kunde visserligen den kommunistiska jordbruksministern i den spanska centralregeringen, Uribe, nyss på ett möte i Algemesi förklara ”att republikens legitima regering icke hade bemyndigat någon att rekvirera jordbruksprodukterna”, men det förändrar inte situationen i Spanien. Det är nämligen inte regeringen som uppdragit riktlinjerna för den sociala revolutionen och manat därtill utan det är arbetarna själva genom sina syndikat som igångsatt och fullföljer densamma.

Det är möjligt att sedan fascismen krossats en ny strid av arbetarna måste upptagas mot politikerna som vilja förråda revolutionen och socialismen. C. N. T. önskar inte en ny kamp, en kamp mellan arbetarna. C. N. T. gör allt för att undvika densamma. C. N. T:s ansträngningar att förverkliga den revolutionära arbetaralliansen med U. G. T. är en medveten och klar strävan i detta avseende och hoppas därigenom att föra den sociala revolutionen i säker hamn. Men skulle det trots allt vara nödvändigt, är C. N. T. fullt beredd att även mot arbetarpolitikerna föra kampen för revolutionen, för socialismen. De väldiga ansträngningar de spanska arbetarna gjort sedan inbördeskrigets utbrott få inte enbart resultera i demokratisk parlamentarism utan i ett socialistiskt produktions- och samhällssystem.

Det Anarkistiska Biblioteket

John Andersson
Revolutionens och inbördeskrigets Spanien
Rapport över S. A. C.-delegationens studieresa i Spanien under december månad 1936.
1937

Gratisbroschyr utgiven av S.A.C. 1937

sv.anarchistlibraries.net